

Vilniaus universitetas

Tikimybių teorijos ir skaičių teorijos katedra

ŠIMTAS METŲ GEOMETRIJOS KATEDRAI

Rimvydas Krasauskas (VU)

Edmundas Mazėtis (VU)

2022, Palanga

Pradžia: Aukštieji kursai Kaune 1919 - 1921

• Zigmantas Žemaitis
(1884 – 1969)

Jonas Vabalas – Gudaitis
(1881 – 1955)

- Aukštųjų kursų vadovai:
Zigmantas Žemaitis (1919 – 1920)
Jonas Vabalas – Gudaitis (1920 – 1921)

Lietuvos universiteto įkūrimas

- Įkūrimas: 1922 m. vasario 16 d.
- Semestras prasidėjo 1922 m. kovo 6 d.
- 6 fakultetai, 22 katedros;
- Gamtos – matematikos fakultetas – 2 katedros;
- Patalpos: K. Donelaičio ir A. Mickevičiaus g. kampas;

- Pirmasis rektorius Jonas Šimkus (1873 – 1944)

Pirmasis Geometrijos katedros vedējas

Julijonas (Julius) Gravrogkas (1885 – 1968).

Geometrijos katedra 1922 – 1928 m.

- Vedėjas iki 1928 m. **Julijonas Gavrogkas**, 1928 m. perėjo dirbti į Technikos mokyklą, likdamas Geometrijos katedroje privatdocentu. Technikos mokyklos direktorius, 1940- 1943 m. – VDU Rektorius. 1944 m. emigravo į Vokietiją, po to – į JAV.
- Katedroje dar dirbo **Zigmas Žemaitis**, dėstė pagrindinius matematikos kursus;
- **Bernardas Kodatis** (1879 – 1957) dėstė sferinę trigonometriją;
- **Viktoras Biržiška** (1886 – 1964) dėstė diferencialinę geometriją
-

Pirmasis aukštosios matematikos leidinys

Petras Šernas “Sferinė trigonometrija” (1925)

P. Šernas 1922 – 1928 metais dirbo Lietuvos universitete,
1926 – 1928 m. – Geometrijos katedroje

Petras Šernas (1886 – 1941)

Geometrijos katedra 1928 - 1940

- Katedros vedėjas – Zigmas Žemaitis
- 1922 – 1940 metais jis buvo Gamtos – matematikos fakulteto dekanas
- Dėstė: Diferencialinį skaičiavimą, Integralinį skaičiavimą, Įvadą į analizį, Matematikos istoriją ir metodiką, Analizinę geometriją, Diferencialinę geometriją, Begalinių mažybių analizį, Aukštąją algebrą.
- Dirbo Bernardas Kodatis, Viktoras Biržiška, Paulius Slavėnas, Ruvimas Lakovskis, Otonas Stanaitis, Petras Katilius

Geometrijos katedros dėstytojai 1928 - 1940

- Bernardas Otonas
Liudvikas Kodatis (1879 – 1957)

- Ruvimas Lakovskis (1903 – 1941)

Viktoras Biržiška (1886 – 1964)

- Paulius Slavėnas (1901 – 1991)

Otto Theodor Volk

- 1923 – 1929 metais dirbo Matematinės analizės katedroje;
- Pirmasis ėmėsi vadovauti diplominiams darbams;
- Vienintelis rimtai dirbo mokslinį darbą, darbo universitete metais publikavo 15 mokslinių straipsnių, tame tarpe ir iš geometrijos;
- Parašė ir išleido vadovėlį “Paprastųjų ir dalinių diferencialinių lygčių teorijos paskaitos” (1929);

Otto Theodor Volk

- Vadovavo P. Katiliaus diplominiam darbui “Sferinių funkcijų asimptotinės reikšmės” (1926);
- Dar studijų metais įdarbino P. Katilių katedros laborantu, darbe prie matematikos seminaro;
- Nukreipė jį pas savo disertacijos vadovą prof. Karl Otto Heinrich Liebmann (1874 – 1939) doktorantūros studijoms.

Otto Volk (1892 – 1989)

Persikėlimas į Vilnių

- 1940 metų rudenį perkėlus universitetą į Vilnių fakultetas vadinosi Matematikos gamtos fakultetas;
- Geometrijos katedros vedėju buvo Z. Žemaitis (1940 – 1941);
- Nuo 1942 metų katedrai vadovavo P. Katilius;
- Katedroje 1940 – 1943 dar dirbo Vytautas Paulauskas (1910 – 1991).

Petras Katilius (1903 – 1995)

- Baigė Lietuvos universitetą 1926 m.;
- Apgynė daktaro disertaciją „Apie kreivių tinklus ir erdvės dalijimą celėmis“ (1930 m., Heidelbergo universitete, vadovas prof. K. O. H. Liebmann).

Petras Katilius (1903 – 1995)

- Nuo 1930 metų dirbo Vytauto dižiojo universiteto Geometrijos katedroje;
- 1940 metais persikėlė į Vilnių;
- 1944 – 1982 metais VU Geometrijos (buvo vadinama Geometrijos ir algebros katedra, Geometrijos ir aukštosios matematikos katedra) katedros vedėjas;
- **Vadovėliai:** Analizinė geometrija (1940, 1956, 1973);
Diferencialinė geometrija (1961);
Geometrijos pagrindai (1966).

Geometrijos katedra 1945 – 1960 m.

- Katedroje dirbo
- Prof. Petras Katilius, katedros vedėjas;
- Doc. Kleopas Grincevičius;
- Doc. Aronas Naftalevičius;
- Doc. Algirdas Matuzevičius (nuo 1957 m.);
- Vyr. dėst. Petras Rumšas;
- Asist. Eugenija Užpaliėnė;
- Trumpai dirbo Petras Golokvosčius, Henrikas Raginis, Michailas Gotleras, Teofilis Bilkis, Genovaitė Lukšaitė;

Kleopas Grincevičius (1917 – 1972)

- Baigė VU, kur jo geometrijos dėstytoju buvo P. Katilius; 1955 m. Maskvos universitete apgynė disertaciją „Apie tiesių hiperkompleksus keturmatėje projektyvinėje erdvėje“ (vadovas – Sergejus Finikovas);
- 1964 m. Charkovo universitete - daktaro disertaciją „Apie tiesių kompleksus“;
- Vadovėlis (kartu su P. Vašku) „Projektyvinė geometrija“ (1966);
- 5 disertacijų vadovas.

Geometrijos ir topologijos katedra 1979

Pirmojoje eilėje iš kairės: P. Vaškas, D. Jacikevičienė, P. Katilius, A. Matuzevičius, V. Padervinskas; antrojoje eilėje: R. Kašuba, S. Lapinskis, K. Navickis, S. Endriuška, K. Karčiauskas, A. Čeponkus, A. Raginis

Geometrijos ir topologijos katedra 1979 m.

iš kairės sėdi: doc. Algirdas Matuzevičius, prof. Petras Katilius,
doc. Zigmas Juškys, stovi: vyr. d. Stanislovas Lapinskis, doc.
Petras Vaškas, dėst. Arūnas Čeponkus, 1979 m.

Katedros darbuotojai

Algirdas Matuzevičius (g. 1927)

Petras Vaškas (1938 – 1917)

Saulius Endriuška (1951 – 2010)

Antanas Jonušauskas (1937 – 1992)

Katedros darbuotojai

Rimvydas Krasauskas

Romualdas Kašuba

Severinas Zubė

Zigmąs Juškys (1925 – 1979)

Geometrijos seminaras

Geometrijos seminarą 1954 m. organizavo Kleopas Grincevičius;

Nuo 1958 m. seminaras persikėlė į VPU, vadovai V. Bliznikas (iki 1994 m.) ir R. Vosylius

Geometrai Lietuvoje (VPU, LEU)

Vaclovas Bliznikas (1930 – 1997)

Stasys Grigelionis (1931 – 2005)

Romualdas Vosylius (g. 1938)

Zenonas Lupeikis (1935 – 2007)

Geometrai Lietuvoje (VPU, LEU)

Lina Stiklakytė – Mickienė (1941 – 1992)

Irena Medvedevaitė – Katinienė (g. 1945)

Irena Karpavičiūtė – Bliznikienė (1932 – 1999)

Juozas Šinkūnas (1939 – 2016)

Algimantas Pranas Urbonas (g. 1938)

Geometrai Lietuvoje

Aldona Ona Kederytė - Pekarskienė (1939; - 2019), KPI, KTU;
Stanislava Maziliauskaitė - Žiaukienė (1939 – 2018), KPI, KTU;
Danutė Petruškevičiūtė, KPI, KTU;
Angelė Kriščiūnaitė – Baškienė (g. 1941), ŠPI, ŠU;
Gintaras Praninskas (1958 – 2015), KU;
Aleksandras Dreimanas (1929 – 2001), Kooperacijos
technikumas;

A decorative graphic consisting of several overlapping, wavy blue lines that flow horizontally across the upper portion of the page. The lines vary in opacity and thickness, creating a sense of movement and depth.

Děkojame už děmesj